
[2024-54-RE](#)

Causa 2024-54-RE

(Esteve Estefanell c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 372-2024. Recurs d'empara

Aute del 18 de novembre del 2024

BOPA núm. 132, del 27 de novembre del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 de novembre del 2024, per la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 18 d'octubre del 2024 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2024-54-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 18 d'octubre del 2024;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals

1.1. En el marc d'un procediment d'arrendaments seguit contra la Sra. Magdalena Esteve Estefanell, el 12 de març del 2024, aquesta va sol·licitar que la batlle, Sra. Laura Solanes Colell, s'abstingués del coneixement de la causa, i que, en l'eventualitat que no ho fes, formulava la seva recusació.

1.2. El 22 de març del 2024, el president del Tribunal de Batlles va dictar un aute mitjançant el qual desestimava la petició de recusació promoguda per la Sra. Magdalena Esteve Estefanell.

1.3. La representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 8 de juliol del 2024, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què acordava desestimar aquest recurs i confirmar íntegrament la resolució del president de la Batllia.

1.4. El 4 de setembre del 2024, la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell va interposar un recurs d'empara, contra l'aute del 22 de març del 2024, dictat pel president del Tribunal de Batlles, i, contra l'aute del 8 de juliol del 2024, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en Dret i no arbitrària i que no causi indefensió material efectiva, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

1.5. El 18 d'octubre del 2024, el Tribunal Constitucional va dictar un aute en què inadmetia a tràmit

aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

2. Arguments de la recurrent

- La recurrent considera que s'ha vulnerat el seu dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a obtenir una resolució judicial raonada, motivada, fonamentada en Dret i no arbitrària (article 10.1 de la Constitució).

- En primer terme, declara conèixer la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional, segons la qual no és un tribunal de tercera instància o de cassació i afirma que no ha emprat el recurs d'empara per revisar la interpretació i l'aplicació del dret ordinari, sinó per identificar les vulneracions dels seus drets fonamentals.

- En segon terme, insisteix en què les vulneracions dels drets fonamentals sí s'han produït i assenyala uns fets nous que són de gran transcendència. Així, al·lega que després de la interposició del recurs d'empara, el 27 de setembre del 2024, va presentar una nova denúncia contra la batlle, Sra. Laura Solanes Colell, i que se li va designar un nou lletrat, pel torn d'ofici penal, per interposar una acció davant la jurisdicció penal per un presumpte delictes de prevaricació contra la batlle esmentada.

- Per aquest motiu i per preservar la imparcialitat objectiva de la jutjadora, les resolucions dictades per la jurisdicció ordinària vulneren els drets fonamentals a un procés degut i a obtenir una decisió judicial raonada, motivada i fonamentada en Dret i no arbitrària i que no produeixi indefensió efectiva.

- Per consegüent, demana al Tribunal Constitucional que revoqui l'acte d'inadmissió a tràmit del seu recurs d'empara i que estimi les pretensions que s'hi contenen.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat en reiterades ocasions sobre la naturalesa i la funció del recurs de súplica (veg. p. ex. les causes 2012-29-RE, 2013-24-RE, 2014-38-RE, 2016-11-RE, 2016-59-RE, 2018-3-RE, 2018-7-RE, 2018-19-RE, 2020-6-RE, 2020-40-RE, 2020-44-RE, 2022-51-RE, 2022-52-RE, 2022-53-RE, 2022-59-RE, 2022-61-RE, 2023-40-RE, 2023-50-RE, 2023-58-RE, 2023-61 i 64-RE, 2023-70-RE, 2023-72-RE, 2023-73 i 74-RE, 2023-78-RE, 2023-81-RE, i més recentment, 2024-13-RE, 2024-14-RE, 2024-16-RE i 2024-18-RE).

3.2. D'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional, l'acceptació d'un recurs de súplica està condicionada per la presentació, per part del recurrent, d'elements de fet o de dret que no hagin pogut ser tinguts en compte en la decisió constitucional impugnada.

3.3. Quant al primer extrem al qual es refereix la recurrent, les asseveracions que es contenen en el punt 3.1 de l'aute recorregut del 18 d'octubre del 2024 no constitueixen un retret a la recurrent, sinó que s'efectuen per precisar l'objecte i l'àmbit de competència d'aquest Tribunal Constitucional, de manera que es recorda que aquest Tribunal no s'incardina en la jurisdicció ordinària i, per tant, no constitueix una tercera instància, ni un tribunal de cassació, sinó que el seu àmbit de competències s'estableix clarament en la Constitució del Principat d'Andorra i en la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

3.4. Respecte del segon extrem, en el qual insisteix que s'han produït les vulneracions de drets fonamentals en seu de jurisdicció ordinària, convé efectuar la delimitació següent.

Pel que fa a la indefensió al·legada en el recurs d'empara i que ara s'esmenta com a dret fonamental infringit, però sense articular nous arguments o elements de fet o de dret que no s'hagin pogut tenir en compte pel Tribunal quan va resoldre el recurs d'empara, s'han de mantenir les argumentacions exposades en el nostre aute del 18 d'octubre del 2024, segons les quals la indefensió no és atribuïble al tribunal d'instància, sinó, segons refereix la recurrent, a l'actuació de la seva lletrada:

"L'objecte del recurs d'empara és la limitació dels mitjans de defensa de la recurrent, perquè la lletrada d'aquesta no va interposar un incident de nul·litat contra l'aute del Tribunal de Corts que inadmetia a tràmit la recusació i que aquesta situació l'hauria col·locat en indefensió material. Però s'ha d'observar que aquesta limitació dels mitjans de defensa no es deriva d'una actuació de la jurisdicció; és a dir, no han estat els tribunals aquells que, eventualment, l'haurien situat en indefensió, sinó que com ella mateixa addueix, aquesta limitació dels mitjans de defensa es derivaria de l'actuació de la seva antiga lletrada".

3.5. Quant a la vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut (article 10.1 de la Constitució), la recurrent manifesta que s'han produït fets nous després de la interposició del recurs d'empara que són rellevants per a la seva resolució.

Així, manifesta que, el 27 de setembre del 2024, va presentar una nova denúncia contra la batlle, Sra. Laura Solanes Colell, i, que se li va designar un nou lletrat, pel torn d'ofici penal, per interposar una acció davant la jurisdicció penal per un presumpte delictes de prevaricació contra aquesta batlle.

No obstant això, els elements de fet o de dret que, segons la jurisprudència del Tribunal Constitucional, no hagin pogut ser tinguts en compte pel Tribunal a l'hora de resoldre el recurs d'empara, no poden ser fets nous posteriors al pronunciament del recurs d'empara, ni fets que depenen de l'actuació de la recurrent mateixa, com és la presentació d'una nova denúncia o la voluntat d'interposar una acció penal contra la batlle.

Però encara més. Si hipotèticament es pogués plantejar que aquests fets de nova factura podrien ocasionar l'estimació del recurs de suplica, la resposta hauria de seguir sent negativa.

En efecte, l'aute d'aquest Tribunal del 18 d'octubre del 2024, recorregut en súplica, va exposar:

"3.4. El cànon de constitucionalitat en matèria de l'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret determina que el Tribunal Constitucional només pot considerar que s'ha produït aquest dèficit quan la resolució judicial dictada es fonamenta en arguments o en una valoració probatòria absurda, contrària a la lògica o a la raó o amb patents errades materials.

La fonamentació emprada per la Sala Civil es revela com a raonable i lògica, sense que es pugui considerar que incorre en cap arbitrarietat.

Així, en primer terme, explicita la diferència entre la imparcialitat objectiva i la imparcialitat subjectiva i que, en el cas concret, es reprotxa a la batlle recusada una manca d'imparcialitat objectiva.

En segon terme, determina que la recusació es va fonamentar en l'article 73 f) de la Llei qualificada de la Justícia: "Ser o haver estat denunciat, acusat o demandat per qualsevol de les parts del procés

de què es tracti, els seus advocats o els seus procuradors, llevat que la denúncia, l'acusació o la demanda no hagi estat admesa o hagi estat rebutjada per manca manifesta de fonamentació". I, després d'analitzar la tramitació de la denúncia contra la batlle, conclou que no va tenir quasi continuïtat i, per tant, es tracta del supòsit legal de desestimació de la recusació pel fet que la denúncia no ha estat admesa o ha estat rebutjada per manca manifesta de fonamentació.

I, finalment, també es pronuncia en relació amb la pretensió que la seva antiga lletrada no va interposar l'incident de nul·litat contra l'aute del Tribunal de Corts, respecte del qual s'afirma que es tracta d'un fet invocat i no provat i que, en tot cas, no canvia el fet que l'aute va acordar l'arxivament de la denúncia. L'aute impugnat afegeix que la denúncia es va efectuar dos anys abans d'aquest procediment i que aquesta no es pot invocar en qualsevol moment.

En definitiva, la manca de fonamentació adduïda respecte de l'aute de la Sala Civil no gaudeix del necessari contingut constitucional per ser admès a tràmit".

És a dir, la mateixa fonamentació emprada per la jurisdicció ordinària per desestimar la recusació, que ja vam entendre com a raonable i lògica, evidencia la carència de contingut constitucional del recurs de súplica.

La infracció del dret fonamental a obtenir una decisió fonamentada en Dret es fa derivar de la interposició d'una denúncia i de la voluntat de voler interposar una acció per la via penal contra la batlle, sense que ambdues accions puguin alterar el raonament constitucional, que considera raonable, lògic i versemblant la desestimació de la recusació quan la denúncia no s'ha admès a tràmit o no ha tingut continuïtat; argumentació aplicable també als nous fets, en l'estadi en què es troben, al·legats per la recurrent.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica interposat per la representació processal de la Sra. Magdalena Esteve Estefanell contra l'aute del Tribunal Constitucional del 18 d'octubre del 2024 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2024-54-RE.

2. Notificar aquest aute a la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de novembre del 2024.

Joan Manel Abril Campoy Pere Pastor Vilanova

President Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caullet

Magistrat Magistrat
